

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU İLE İLGİLİ HUSUSLAR

Bilindiği üzere Kişisel verilerin korunması ile ilgili, 07 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış bulunan "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu" Platformun Nisan 2018 tarihinde yapılan oturumunda tartışma konusu yapılmak suretiyle kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslara ilişkin açıklamalarda bulunulmuştur.

Konu ile ilgili düzenlenen yazıda kişisel verilerin niteliği ve mahiyeti, veri sorumlusu, kişisel verilerin işlenmesi, kanuna aykırılık durumunda uygulanacak cezalar gibi Kanunda yer alan hususlar açıklanmış ve yapılan değerlendirme sonucunda Anayasamızın 20'nci maddesinde yer alan; herkesin, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu belirtilerek, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin korunmasının amaçlanmış olduğu ifade edilmiştir.

Bununla birlikte Nisan 2018'den bu yana kişisel verilerin korunması mevzuatında bir kısım düzenlemeler olduğu gibi uygulamada da bir kısım değişikliklere gidilmiştir.

Bu yazıda söz konusu düzenlemelere ve uygulamadaki değişikliklere yer verilmektedir.

1. Veri sorumluları Siciline kayıt olma zorunluluğu ile ilgili hususlar

Veri sorumluları kişisel veri işlemeye başlamadan önce öncelikle kamuya açık Veri Sorumluları Siciline (VERBİS) kayıtlarını yaptırmak zorundadırlar. Kayıt yükümlülüğü altında bulunmayan, sonradan kayıt yükümlüsü haline gelen veri sorumluları, yükümlülük altına girmelerini müteakip otuz gün içerisinde Sicile kaydolurlar.

Sicile yapılan kayıt başvurusu aşağıdaki bilgileri içerir:

- a) Veri sorumlusu, varsa veri sorumlusu temsilcisi ve irtibat kişisine ait kimlik ve adres bilgilerine ilişkin Kurul tarafından belirlenecek başvuru formunda yer alan bilgiler,
- b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,
- c) Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar,
- ç) Kişisel verilerin aktarılacağı alıcı veya alıcı grupları,
- d) Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler,

e) Kanununun 12 nci maddesinde öngörülen ve Kurul tarafından belirlenen kriterlere göre alınan tedbirler,

f) Kişisel verilerin mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan azami muhafaza edilme süresi.

Veri sorumluları tarafından Sicile sunulan ve Sicilde yayınlanan kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami muhafaza edilme süresi; Kanununun 7nci maddesinde belirtilen veri sorumlularının silme, yok etme veya anonim hale getirme yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde esas alınır.

Kayıt yükümlüğünü gerektiren faaliyet sona erer ya da ortadan kalkarsa, sicil kaydı silinir. Bu kayıtlar, istendiğinde erişilebilir olmakla birlikte üzerinde herhangi bir değişiklik yapılamayacak şekilde tutulur.

Aşağıdaki istisna hallerinde veri sorumlusunun bu faaliyetleri Sicile kayıt etmesi ve bildirmesi yükümlülüğü yoktur:

a) Kişisel veri işlemenin suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması.

b) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi.

c) Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması.

ç) Kişisel veri işlemenin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması.

2. Vergi sorumluları siciline kayıt yükümlülüğünden İstisna tutulan vergi sorumluları

Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 02.04.2018 tarih ve 2018/32 sayılı Kararı uyarınca aşağıda belirtilen vergi sorumlularının Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünden istisna tutulmalarına karar verilmiştir.

a-Herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla yalnızca otomatik olmayan yollarla kişisel veri işleyenler.

b-18/01/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu uyarınca faaliyet gösteren noterler.

c-04/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununa göre kurulmuş derneklerden, 20/02/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununa göre kurulmuş vakıflardan ve 18/10/2012 tarihli 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa göre kurulmuş sendikalardan yalnızca ilgili mevzuat ve amaçlarına uygun, faaliyet alanlarıyla sınırlı ve sadece kendi çalışanlarına, üyelerine, mensuplarına ve bağlılarına yönelik kişisel veri işleyenler.

d-22/04/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununa göre kurulmuş siyasi partiler.

e-19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca faaliyet gösteren avukatlar

f-1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler.

Diğer taraftan Kurulun aşağıda belirtilen kararları ile istisna kılınan kişilerin kapsamı genişletilmiştir;

g-28.06.2018 tarihli ve 2018/68 sayılı Karar ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca faaliyet gösteren gümrük müşavirleri ve yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri.

h-05.07.2018 tarihli ve 2018/75 sayılı Karar ile Arabulucular.

9-19/07/2018 tarihli ve 2018/87 Sayılı Karar ile yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den az olan gerçek veya tüzel kişi veri sorumlularından ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olmayanlar.

3. Sicile kayıt olma süreleri ile ilgili hususlar

Bilindiği üzere Kanununun 16'ncı maddesinin 2 numaralı fıkrasında, Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadır. Ancak, işlenen kişisel verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler göz önüne alınmak suretiyle, Kurul tarafından, Veri Sorumluları Siciline kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilir hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan kayıt süreleri ile ilgili olarak geçici 1 inci maddesinin 2 nci fıkrasında "Veri sorumluları, Kurul tarafından belirlenen ve ilan edilen süre içinde Veri Sorumluları Siciline kayıt yaptırmak zorundadır." Denilmek suretiyle bu konuda Kurula yetki tanınmış bulunmaktadır.

Bu yetkiye dayanılarak Kurulca 19.07.2018 tarih ve 2018/88 sayılı Kararı ile süreleri aşağıdaki gibi tespit etmiş bulunmaktadır,

•Yıllık çalışan sayısı 50'den çok veya yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den çok olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumlularının Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğü başlangıç tarihinin 01.10.2018 tarihinde başlamakla birlikte Sicile kayıt yaptırmaları için 30.09.2019 tarihine kadar süre verilmesi kararlaştırılmıştır.

Ancak Kurul söz konusu veri sorumlularını için kayıt süresini 03.09.2019 tarih ve 2019/265 sayılı Kararı ile 31.12.2019 tarihine kadar uzatmış bulunmaktadır.

●Yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğü başlangıç tarihinin 01.10.2018 olması ve Sicile kayıt yaptırımları için bu veri sorumlularına 30.09.2019 tarihine kadar süre verilmiştir.

●Yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den az olmakla birlikte ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğü başlangıç tarihinin 01.01.2019 olması ve Sicile kayıt yaptırımları için bu veri sorumlularına 31.03.2020 tarihine kadar süre verilmiştir.

(Yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den az olmakla birlikte ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olmayan veri sorumlularının ise sicile kayıt yükümlülüğü bulunmamaktadır).

●Kamu kurum ve kuruluşu veri sorumluları için Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğü başlangıç tarihinin 01.04.2019 olması ve Sicile kayıt yaptırımları için 30.06.2020 tarihine kadar süre verilmesine karar verilmiştir.

4. Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi ile ilgili hususlar

28.10.2017 tarih ve 30224 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelik ile çeşitli yollarla işlenen kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir.

Bilindiği üzere Kanun kişisel verilerin işleme şartlarının tamamının ortadan kalkması halinde, veri sorumlusu tarafından resen veya ilgili kişinin talebi üzerine silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi amacını gütmektedir.

Verilerin silinmesi, kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemi iken yok edilmesi hiç kimse tarafından hiçbir şekilde erişilemez, geri getirilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemi ifade etmektedir. Kişisel verilerin anonim hale getirilmesi ise herhangi bir teknik kullanılarak kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemez hale getirilmesi demektir.

Veri sorumluları verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi bakımından her türlü idari ve teknik tedbirleri almak zorundadır.

Vergi sorumluları bu işlemleri resen yapabileceği gibi ilgili kişilerin talebi üzerine de veriler silinebilir, yok edilebilir veya anonim hale getirilebilir.

İlgili kişi, Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen hakları kapsamında ve 13'ncü maddenin 1'nci fıkraya hükmü gereği bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili

taleplerini, yazılı olarak veya kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna daha önce bildirilen ve veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım ya da uygulama vasıtasıyla veri sorumlusuna iletir.

Veri sorumlusunun talebi yerine getirebilmesi için kişisel verileri işleme şartlarının tamamen ortadan kalkması gerekir. Bu takdirde ilgili kişinin talebi 30 gün içinde yerine getirilir. Aksi halde talep reddedilir ve ilgiliye bu durum bildirilir.

5. İlgili Kişinin Şikâyet hakkı ile ilgili süreler

Vergi sorumlusu ilgili kişinin uygulama ile ilgili diğer taleplerinin de kabul edebilir veya reddedebilir.

Kanunun “Kurula Şikâyet” başlıklı 14 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde; ilgili kişinin, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her hâlde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula şikâyette bulunabileceği ifade edilmiştir.

Kurul 24.01.2019 tarih ve 2019/9 sayılı Kararı ile şikâyet başvurularının süreleri ile ilgili aşağıda belirtilen kararı vermiş bulunmaktadır;

●İlgili kişi tarafından yapılan başvuruya veri sorumlusunca 30 gün içinde bir cevap verilmesi halinde ilgili kişi veri sorumlusunun cevabını müteakip 30 gün içerisinde şikâyette bulunabileceğinden söz konusu hallerde ilgili kişinin veri sorumlusuna başvurduğu tarihten itibaren 60 günlük süre söz konusu değildir.

●İlgili kişi tarafından yapılan başvuruya veri sorumlusunca bir cevap verilmediği durumda ise ilgili kişi veri sorumlusuna başvurduğu tarihten itibaren 60 gün içinde Kurula şikâyette bulunabilecektir.

●İlgili kişi tarafından yapılan başvuruya veri sorumlusunca Kanunda tanınan 30 günlük süre sonrasında bir cevap verilmesi halinde ilgili kişinin, Kanunda veri sorumlusuna tanınan 30 günlük süre sonrasında verilecek cevabı beklemekle yükümlü olmadığı ve veri sorumlusuna tanınan sürenin dolması ile birlikte Kurula şikâyette bulunabileceği göz önüne alınarak, ilgili kişinin veri sorumlusunun kendisine cevap verdiği tarihten itibaren 30 gün değil, veri sorumlusuna başvurduğu tarihten itibaren 60 gün içinde Kurula şikâyette bulunabilecektir.

6.Kişisel verilerin ihlali durumunda veri sorumlusu tarafından yapılacak işlemler ile ilgili hususlar

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında Veri sorumlusunun;

- a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
- b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
- c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak,

amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Veri sorumlularının; kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin hukuka uygun olarak muhafazasını sağlamak amacıyla alabilecekleri teknik ve idari tedbirleri gösteren tablolar aşağıda verilmiştir.

Teknik ve idari tedbirler belirlenirken, kişisel verilerin niteliği ve muhafaza edildiği ortam göz önünde bulundurulur.

Öte yandan (5) numaralı fıkrada İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusunun bu durumu en kısa sürede ilgilisine ve Kurula bildireceği, Kurulun, gerekmesi hâlinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebileceği ifade edilmiştir.

Veri ihlal bildirimlerinde, Kurula ve ihlalden etkilenmiş kişilere bildirim yapılmasındaki amacın, ihlal nedeniyle bu kişiler hakkında ortaya çıkabilecek olumsuz sonuçların bir an önce önüne geçilmesi veya en aza indirilmesine imkan verecek önlemler alınmasını sağlamak olduğu dikkate alındığında Kurul tarafından bu konuda alınacak kararlar arasında herhangi bir uyumsuzluğa mahal verilmemesi ve uygulamada bir standartlaşma sağlanabilmesini teminen; Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 24.01.2019 tarih ve 2019/10 sayılı Kararı ile;

●Kanunun 12 nci maddesinin (5) numaralı fıkrasının “İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgilisine ve Kurula bildirir...” hükmünde yer alan “en kısa sürede” ifadesinin 72 saat olarak yorumlanmasına ve bu kapsamda veri sorumlusunun bu durumu öğrendiği tarihten itibaren gecikmeksizin ve en geç 72 saat içinde Kurula bildirmesine, veri sorumlusunca söz konusu veri ihlalden etkilenen kişilerin belirlenmesini müteakip ilgili kişilere de makul olan en kısa süre içerisinde, ilgili kişinin iletişim adresine ulaşılabiliyorsa doğrudan, ulaşılamıyorsa veri sorumlusunun kendi web sitesi üzerinden yayımlanması gibi uygun yöntemlerle bildirim yapılmasına,●Veri sorumlusu tarafından Kurula haklı bir gerekçe ile 72 saat içinde bildirim yapılamaması halinde, yapılacak bildirimle birlikte gecikmenin nedenlerinin de Kurula açıklanmasına,

●Kurula yapılacak bildirimde “Kişisel Veri İhlal Bildirim Form”unun kullanılmasına,

●Formda yer alan bilgilerin aynı anda sağlanmasının mümkün olmadığı hallerde, bu bilgilerin gecikmeye mahal verilmeksizin aşamalı olarak sağlanmasına,

●Veri sorumlusu tarafından veri ihlallerine ilişkin bilgilerin, etkilerinin ve alınan önlemlerin kayıt altına alınması ve Kurulun incelemesine hazır halde bulundurulmasına,

●Veri işleyen nezdinde bulunan kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi halinde, veri işleyen bu konuda herhangi bir gecikmeye yer vermeksizin veri sorumlusuna bildirimde bulunmasına,

●Veri ihlalinin yurtdışında yerleşik veri sorumlusu nezdinde yaşanması halinde, bu ihlalin sonuçlarının Türkiye’de yerleşik ilgili kişileri etkilemesi ve ilgili kişilerin sunulan ürün ve hizmetlerden Türkiye’de faydalanmaları durumunda, bu veri sorumlusu tarafından da aynı esaslar çerçevesinde Kurula bildirimde bulunulmasına,

●Veri ihlali gerçekleşmesi halinde veri sorumlusu tarafından kendi nezdinde kimlere raporlama yapılacağı, Kanun kapsamında yapılacak bildirimler ile veri ihlalinin olası sonuçlarının değerlendirilmesi hususunda, kendi nezdindeki sorumluluğun kimde olduğunun belirlenmesi gibi konuları içeren bir veri ihlali müdahale planı hazırlanarak belirli aralıklarla bu planın gözden geçirilmesine

karar verilmiştir.

Diğer taraftan Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18.09.2019 tarih ve 2019/271 sayılı Kararı ile;

Veri sorumlusu tarafından ilgili kişiye yapılacak olan ihlal bildiriminin açık ve sade bir dille yapılması ve asgari olarak;

●İhlalinin ne zaman gerçekleştiği,

●Kişisel veri kategorileri bazında (kişisel veri / özel nitelikli kişisel veri ayrımı yapılarak) hangi kişisel verilerin ihlalden etkilendiği,

●Kişisel veri ihlalinin olası sonuçları,

●Veri ihlalinin olumsuz etkilerinin azaltılması için alınan veya alınması önerilen tedbirler,

●İlgili kişilerin veri ihlali ile ilgili bilgi almalarını sağlayacak irtibat kişilerinin isim ve iletişim detayları ya da veri sorumlusunun web sayfasının tam adresi, çağrı merkezi vb. iletişim yolları

unsurlarına yer verilmesi gerektiğine karar verilmiştir.

7. Yeminli Mali Müşavirler ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ile ilgili Hususlar

Mali müşavirler, müşterilerinin hesaplarıyla ilgili kayıtları tutarken bu kayıtlardaki kişisel verilerin işlenmesi bakımından veri sorumlusudurlar. Örneğin, bir şirketin hesaplarıyla ilgili kayıtları tutarken herhangi bir yolsuzluğa rastlamaları durumunda mali müşavirlerin adli ve idari birimler veya diğer yetkili kurumlara bildirimde bulunma zorunluluğu vardır. Bildirimi yaparken müşterisinin talimatları doğrultusunda hareket etmiyor olacağı açıktır. Dolayısıyla bunun gibi uzman hizmet sağlayıcıları, kendi mesleki yasal yükümlülüklerine tabi oldukları sürece veri sorumlusu statüsünde bulunacaklardır. Kişisel veri sorumlusu tüm kişi ve kurumların, Kanun'a uyum ile ilgili çalışmalarını en kısa sürede tamamlamaları gerekmektedir.

Yukarıda (2)'nci bölümde açıklandığı üzere YMM ve SMMM'lerin 6698 sayılı Kanun uyum çalışmalarında; Veri Sorumluları Sicili'ne kayıt istisnası bulunmaktadır.

Meslek mensupları özellikle 50 ve üstü çalışanı ya da 25Milyon TL aktif büyüklüğü olan işletmelerin, KVKK uyum süreçlerine istemeleri halinde danışmanlık yapmaları konusunda uzmanlık alanı oluşabilmektedir. KVK hukuku çerçevesinde; yeni oluşan danışmanlık hizmetini vermek isteyen YMM/SMMM'lerin; gerekli kısımlar için avukat, bilgisayar mühendisi vb. farklı disiplinlerden uzman kişilerle ortak çalışma grupları oluşturmaları faydalı olacaktır. Veri sorumlusunun 6698 sayılı Kanun kapsamında pek çok yükümlülüğü bulunmakla birlikte bunlardan bazıları özel önem arz etmektedir.

Kanun'un 10. madde düzenlemesi ile Kurul tarafından aşağıda yazılan ve 2019 yılı için yeniden hesaplanmış dört çeşit idari para cezaları verilebilir.

- Aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında:
0 TL - 147.058,30 TL,
- Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında
22.058,75 TL -1.470.701,88 TL,
- Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında
36.764,58 TL -1.470.701,88 TL,
- Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 29.411,66 TL-1.470.701,88 TL kadar para cezası verilebilecektir.